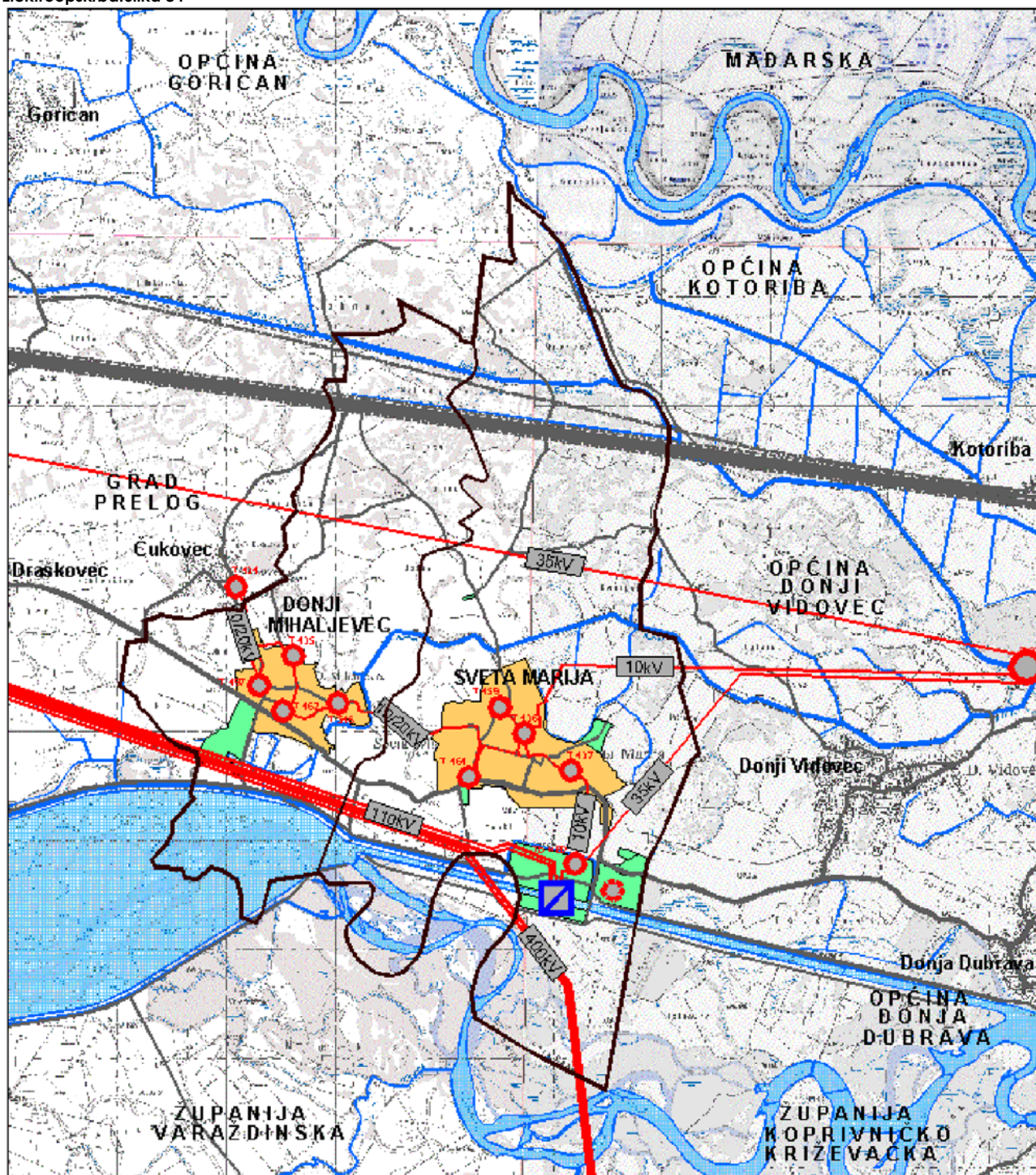

3 - PLAN

Elektroopskrba: Slika 84

3 - PLAN

Proračunski uvjeti za planiranje razvoja plinskog sustava su:

- što se tiče strukture potrošnje u obzir je uzeta široka potrošnja (domaćinstva), opća potrošnja (prateće i javne građevine), te industrija i ostali veći potrošači,
- za prosječno domaćinstvo je pretpostavljena ukupna priključna potrošnja od 5,2 odnosno 5,6Nm³/h, s time da je uz primjenu faktora istovremenosti, prosječna trenutna maksimalna potrošnja plina 1,2Nm³/h po domaćinstvu,
- za opću potrošnju je pretpostavljena prosječna potreba za toplinskom energijom od 45-55W/m³ predviđenog prostora što iznosi do 0.007Nm³/h zemnog plina po jedinici prostora,
- maksimalna potreba plina je definirana za 70%-tno priključenje na plinski sustav.

Prema predviđenom kretanju broja stanovnika nema potrebe za dodatnim intervencijama u smislu proširenja postojeće plinske mreže, odnosno povećanja njene transportibilnosti.

Eventualne veće potrebe za plinom u planiranoj poduzetničkoj zoni moguće je osigurati direktnim priključnim plinovodom na srednjetačni plinovod (prsten).

Svi ostali zahvati na proširenju plinskog sustava su manjeg obima i mogu se izvoditi prema trenutnim zahtjevima za priključenjem, u skladu s programima Općine i distributera.

Elektroopskrba

U ovoj fazi planiranja (PPUO) ne obavlja se planska razrada napajanja potrošača el. energijom na razini 10kV mreže, jer za to ne postoje relevantni podaci (ovim Planom se ne određuju točni sadržaji građevinskih područja).

U grafičkom prilogu ovog Plana su kao planirani prikazani samo oni zahvati za koje već postoje planski dokumenti.

Za planiranu mrežu elektroopskrbe na temelju analize dosadašnjeg razvoja pretpostavlja se rast vršnog opterećenja po stopi od 3,5% godišnje.

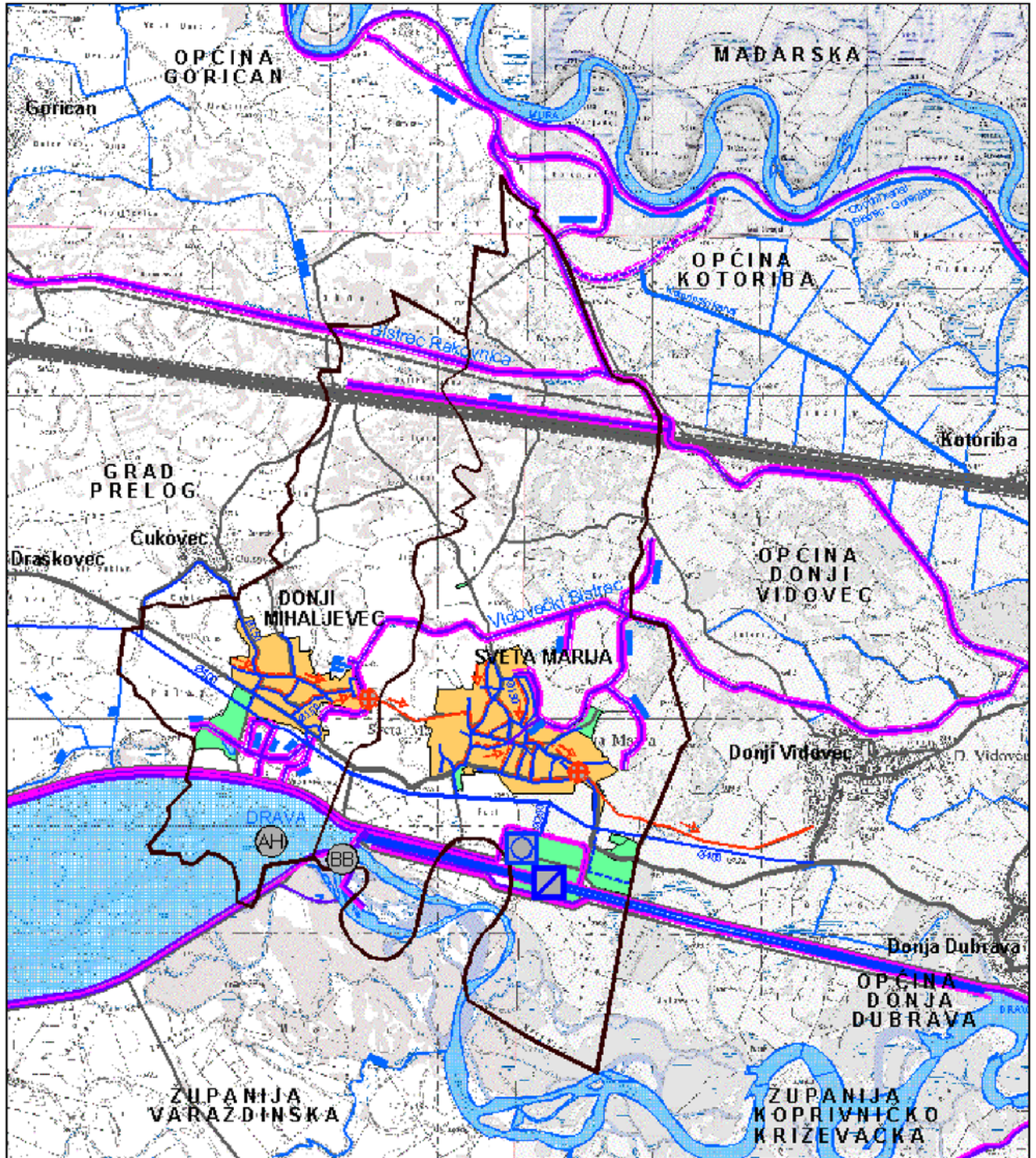
Točno određivanje elemenata elektroopskrbe (broj trafostanica, točne lokacije trafostanica, te odgovarajuća elektroenergetska mreža s odgovarajućim koridorima) vršit će se kroz planove užeg područja ili kroz projektnu dokumentaciju koja će detaljnije elaborirati prostor.

Osobito se to odnosi na novu gospodarsku zonu (malo i srednje poduzetništvo) za koju je potrebno prethodno utvrditi poblizu ili točnu namjenu prostora. Načelno, na osnovi raspoloživih saznanja o sadržaju te zone, u ovoj fazi planiranja moguće je naznačiti mogućnost rješenja elektroopskrbe iz postojećih trafostanica (TS 10/0,4kV) u naselju, s obzirom na postojeće prosječno opterećenje tih trafostanica od cca. 65-75%.

Ako se pokaže potreba za većom snagom od raspoložive rezerve u snazi postojećih trafostanica, rješenje elektroopskrbe je u izgradnji jedne ili više novih TS 10/0,4kV u zoni, a koje bi se povezale u 10kV mrežu naselja.

Vodnogospodarski sustav:

Slika 85

GRAĐEVINSKO PODRUČJE NASELJA	AKUMULACIJA za hidroelektranu - AH	NASIP (OBALOUTVRDE)
IZGRADENE POVRŠINE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA	HIDROELEKTRANA	KANAL (ODTERETNI, LATERALNI)
VODOCRPILIŠTE	AKUMULACIJA HIDROELEKTRANE ODVODNI I DOVODNI KANAL	KANAL (ODTERETNI, LATERALNI) - PLANIRANO
MAGISTRALNI OPSKRBNI CJEVOVOD	CRPNA STANICA (TLAČNA STANICA) - PLANIRANO	BRANA betonska - BB
OSTALI VODOOPSKRBNI CJEVOVODI	GLAVNI DOVODNI KANAL (KOLEKTOR) - PLANIRANO	ZACJEVLJENI KANAL OBORIVNIH VODA
OSTALI VODOOPSKRBNI CJEVOVODI - PLANIRANO	OSTALI DOVODNI KANALI - PLANIRANO	
	TLAČNI VOD	
	SMJER ODVODNJE - PLANIRANO	

3.5.3. Vodnogospodarski sustav

Vodoposkrba

Kod planiranja vodoposkrbe vodilo se računa o postojećim podacima, tj. postojećem stanju vodoposkrbe na navedenom području, a isto tako i o verificiranoj dokumentaciji o planu gradnje, kako kapitalnih hidrotehničkih objekata tako i pojedinih opskrbnih vodova i na širem području.

Vodoposkrba gospodarske (poduzetničke) zone rješavat će se izvedbom priključaka na postojeće vodoposkrbne cjevovode u naseljima, tj. proširivanjem postojećih vodovodnih mreža.

Sa stanovišta izgradnje vodoposkrbnog sustava u svrhu vodoposkrbe šireg područja od Općine, tj. izgradnje vodoposkrbnog sustava na razini Županije, planira se gradnja kapitalnih hidrotehničkih građevina (izvan područja Općine), po realizaciji kojih će se promijeniti režim vodoposkrbe i na području Općine Sveta Marija. Potrebno je kontinuirano pratiti kvalitetu vode u izvorištu, vodoposkrbnom sustavu, zaštitnim zonama izvorišta, te poduzimati potrebne radnje. Stupanj tehničke opremljenosti potrebno je podizati u cilju povećanja kvalitete vodoposkrbe i racionalnog korištenja vode.

Crpilište pitke vode Sv. Marija prema *Pravilniku o zaštitnim mjerama i uvjetima za određivanje zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće* – vodozaštitno područje dijeli se na tri zone sanitarne zaštite:

- I. zona – ograđeni prostor 50m oko zdenca,
 - područje izvorišta – namijenjeno je isključivo za zdenca, vodovodne uređaje i ostale objekte za pogon i čuvanje crpilišta. Područje izvorišta mora biti ogradom zaštićeno od pristupa.
- II. zona – uže vodozaštitno područje – područje između drenažnog kanala i ceste HE Čakovec-D. Dubrava,
 - to područje može se koristiti samo za javno zelenilo, parkove, park-šume, zabranjena je primjena umjetnih gnojiva i kemijskih sredstava za zaštitu bilja.
- III. zona – šire vodozaštitno područje – akumulacijsko jezero i dovodni kanal HE Dubrava,
 - izgradnja objekata u široj zaštitnoj zoni ne može se odobriti ako nije osigurana odvodnja oborinskih i otpadnih voda nepropusnom kanalizacijom.

Vlasnik crpilišta dužan je postupiti prema republičkom planu za zaštitu voda i izraditi sve potrebne operativne planove za njegovu zaštitu.

Odvodnja

Studija odvodnje Međimurja je prostor Međimurja podijelila u četiri zone – prema prijamniku otpadnih voda. Općina Sveta Marija nalazi se prema toj Studiji u Pridravskom području odvodnje, i to u sustavu odvodnje "Donja Dubrava".

Sustav odvodnje "Donja Dubrava" obuhvaća slijedeća naselja:

- Sveta Marija,
- Donji Mihaljevec,
- Donji Vidovec,
- Donja Dubrava,

s ukupnim prognoziranim brojem od 5860 stanovnika (u 2021.g.). Predviđa se izgradnja kanalizacijskih mreža razdjelnog tipa odvodnje.

Sustav odvodnje "Donja Dubrava" nalazi se u krajnjem južnom dijelu Pridravskog područja odvodnje. Karakterizira ga smještaj na ravničarskom terenu s manjim padovima koji se generalno protežu od zapada prema istoku, prateći tok glavnih vodotoka na tom području. Kako se naselja obuhvaćena predloženim sustavom odvodnje nalaze na širem području, bit će neizbježna upotreba dodatne energije u pogonu sustava, jer se neće moći u svim kanalima osigurati gravitacijsko tečenje. Dakle, iskoristavajući u što većoj mjeri prirodne padove terena, smjerovi odvodnje u kanalizacijskom sustavu "Donja Dubrava" idu od zapada prema istoku.

Uređaj za pročišćavanje bio bi smješten istočno od Donje Dubrave, pored starog toka Drave u koju je i predviđeno konačno ispuštanje pročišćenih otpadnih voda. Kako je već spomenuto, veća udaljenost između pojedinih naselja uvjetuje izvedbu tlačnih spojno-transportnih cjevovoda. Takav tlačni cjevovod izvodi bi se između naselja Donji Mihaljevec, Svete Marije, D. Vidovca i D. Dubrave. Zbog veće udaljenosti od susjednih naselja praktički nema daljnjih mogućnosti spajanja i objedinjavanja većeg broja naselja u jedan veći sustav odvodnje.

Pri dimenzioniranju kanalizacijskog sustava i uređaja za pročišćavanje neophodno je što točnije definirati količinu otpadnih voda, koje će se pojavljivati u kanalizacijskom sustavu u pojedinim etapama razvoja i izgradnje predmetnog područja.

Kanalizacijskim sustavom vršiti će se odvodnja triju različitih vrsta otpadnih voda:

- oborinskih voda,
- sanitarnih otpadnih voda,
- tehnoloških otpadnih voda.

U pravilu, svako korištenje vode mijenja njene karakteristike. S obzirom da se vodni resursi koriste kao izvorišta za vodoopskrbu, ali istovremeno i kao prijamnici uporabljene (otpadne vode), to je mogućnost promjena kakvoće vode sve veća, kod čega kao faktor promjene najveću ulogu ima čovjek sa svojim aktivnostima.

Čista i sanitarno ispravna voda korištenjem u domaćinstvu se zagađuje i postaje otpadna voda. Ta voda skuplja se kanalizacijskim sustavom i odvodi na uređaj za pročišćavanje na kojem se pročišćava do najmanje razine propisane zakonom (slično dolazi do promjene kakvoće vode u industriji i poljoprivredi).

Za razliku od promjena kakvoća voda koje se odvijaju nekontrolirano kruženjem vode u prirodi, promjene koje se odvijaju na području urbanih i industrijskih sredina mogu se kontrolirati – prije svega izgradnjom kanalizacijskog sustava. Osnovni zadatak ovog sustava je da uporabljene i oborinske vode skuplja i odvodi na uređaje za pročišćavanje pomoću kojega se kontrolira kakvoća voda koje se ispuštaju u vodne resurse, a time i njihovo zagađenje. U tome je uloga kanalizacije od temeljne važnosti za zaštitu okoliša i provođenje koncepta održivog razvoja.

3 - PLAN

OBORINSKE VODE

Oborinske vode koje nastaju nisu čiste vode. Njihova kakvoća rezultat je ispiranja čestica iz zraka iznad naselja i ispiranja taloga i površina preko kojih voda otječe, tj. rezultat je aktivnosti koje se odvijaju u naselju s kojeg se oborinska voda prihvaća i odvodi. Kako zagađenje zraka i površina nije svugdje isto, tako i sastav i zagađenje oborinskih voda nisu isti. U prirodnim sredinama i manjim industrijskim naseljima bez industrije, oborinske vode su razmjerno čiste, dok u većim gradovima s industrijskim pogonima ove vode mogu biti zagađene. Za razliku od komunalnih i industrijskih otpadnih voda kod kojih su količine i sastav prepoznatljive, odnosno imaju determinističke karakteristike, oborinske vode i njihov sastav imaju tipično stohastičke karakteristike. To znači da se radi o vjerojatnim količinama i sastavu. Razlog su oborine koje su tipična stohastička pojava. Ovo je bitna karakteristika oborinskih voda o kojoj treba voditi računa kad se analiziraju njihove količine i sastav, te pri određivanju mjerodavnih oborina.

PREGLED SANITARNIH OTPADNIH VODA PODRUČJA

Voda se u domaćinstvu troši radi održavanja svih životnih funkcija, sanitarnih potreba, kao i za komunalne potrebe vezane za stanovanje u urbanim sredinama. Sastav i količine uporabljenih voda (otpadnih voda) biti će rezultat ovih aktivnosti. Slične aktivnosti odvijaju se u cijelom nizu javnih ustanova, tako da će sastav uporabljenih voda iz ovih ustanova biti sličan. Svako naselje živi svojim specifičnim životom u skladu sa svojim položajem, kulturom, tradicijom, standardom, klimatskim i drugim prirodnim karakteristikama. Glede toga, sastav kućanskih otpadnih voda nije nikad isti, ali nije ni bitno različit kada se gleda šira regija ili područje.

Sastav i količine otpadnih voda su promjenjivi tijekom vremena i rezultat su stanja, aktivnosti i intenziteta korištenja voda. Promjene su godišnje, dnevne (mjesečne) i satne, a ovise o nizu faktora: klimatskim uvjetima, temperaturama, godišnjem dobu, rasporedu radnog vremena zaposlenih, navikama stanovništva i sl. sve promjene moraju se na odgovarajući način uključiti u proračun, kako bi sustav mogao zadovoljiti sve potrebe za vrijeme eksploatacijskog razdoblja. Te promjene u proračun uključujemo pomoću koeficijenata oscilacije potrošnje.

TEHNOLOŠKE OTPADNE VODE

U naseljima postoji cijeli niz industrijskih i zanatskih aktivnosti koje troše vodu u svom tehnološkom procesu, ali i za potrebe radnika. Tehnološke vode su rezultat određenog tehnološkog procesa i bitno su različite jedna od druge u ovisnosti o vrsti industrije. Mogu biti manje ili više zagađene, ali i zagađene izrazito opasnim tvarima. Tehnološke otpadne vode prikupljaju se zasebnom kanalizacijom ukoliko njihov sastav bitno odstupa od sastava tipično kućanskih odnosno sanitarnih otpadnih voda. Koristeći vodu u svakodnevnom životu za boravka u poduzećima, restauracijama i sl., djelatnici stvaraju otpadne vode koje imaju sastav sličan kućanskim otpadnim vodama i one se izravno priključuju na gradski kanalizacijski sustav tamo gdje je to moguće.

Bitno je napomenuti da postoje industrijske otpadne vode – tehnološke vode koje u svom sastavu mogu imati i tvari koje štetno djeluju na kanale i kanalizacijske objekte ili toksično djeluju na biološke aktivnosti na uređaju za pročišćavanje ili ugrožavaju zdravlje radnika koji rade na održavanju kanalizacijskog sustava. Zbog toga se ove vode nikada ne spajaju na kanalizacijsku mrežu komunalnih otpadnih voda ukoliko njihov sastav nije sličan ili bolji od sastava komunalnih otpadnih voda s obzirom na sve zahtijevane komponente.

Osim toga, objekti i kanali kanalizacije industrijskih pogona (vrsta cijevnog materijala) moraju se prilagoditi karakteristikama otpadnih voda kako bi se osiguralo kvalitetno i trajno funkcioniranje kanalizacijskog sustava.

Bitno je napomenuti da je kanalizacijskim sustavima u Međimurskoj županiji predviđen direktan prihvata sanitarnih otpadnih voda stanovništva i industrije, dok se industrijske tehnološke vode, te tehnološke vode farmi i industrijsko-prerađivačkih objekata mogu upustiti u kanalizaciju tek nakon odgovarajućeg predtretmana. Stupanj potrebite obrade tehnoloških voda ovisit će o konkretnoj potrebi odnosno stupnju zagađenja pojedinih pogona.

Uređenje vodotoka i voda

Na području Općine obrana od poplava je u potpunosti riješena nasipom rijeke Mure i Drave, s time da je potrebno dijelove izgrađenog sustava rekonstruirati, a sve u cjelini pratiti i održavati.

Pri rekonstrukciji nasipa potrebno je voditi računa o što manjem narušavanju bioloških vrijednosti prostora.

Melioracijska odvodnja

Melioracijska odvodnja je dio mjera za poboljšanje svojstava i sposobnosti tala za poljoprivrednu proizvodnju.

Izvedeni sustav kanala na području Općine zadovoljava potrebe odvodnje poljoprivrednog zemljišta i oborinskih voda iz dijela naselja (kanal Škarje) pa bi za daljnju izgradnju melioracijskih kanala bilo potrebno utvrditi ekonomsku i ekološku prihvatljivost takvih zahvata.

Kanal Mezova je izveden zbog snižavanja nivoa podzemnih voda na području tresetišta kroz koje prolazi željeznička pruga Čakovec-Kotoriba.

U Značajnom krajobrazu rijeke Mure takvi se zahvati više ne bi trebali vršiti.

3.6. Postupanje s otpadom

Okosnicu za postupanje s otpadom čine ciljani propisi po kojima jedinice lokalne samouprave (gradovi/općine) trebaju organizirano provoditi mjere postupanja s komunalnim otpadom, te uređivati odlagališta/skladišta ili građevine za obradu otpada.

Na županijskoj razini postupanje s otpadom je regulirano i PPMŽ-om. Istim su, a na temelju *Studije izbora potencijalnih lokacija za odlaganje otpada* označene potencijalne lokacije odlagališta. Niti jedna od tih lokacija se ne nalazi na području Općine Sveta Marija.

Iako je *Zakon o otpadu* kao i *Pravilnik o uvjetima za postupanje s otpadom* na snazi od 1995.g. odnosno 1997., isti na području Općine Sveta Marija u praksi nisu u primjeni.

3 - PLAN

To je rezultiralo neuređenim odlagalištem komunalnog otpada nedaleko naselja Sveta Marija u području Značajnog krajobraza rijeke Drave.

Sadašnji način uklanjanja otpadaka bazira se isključivo na slobodnom odlaganju otpadaka na odlagalištu, bez potrebnih higijensko-tehničkih mjera za uredno sanitarno odlaganje.

Tehnologija odlaganja otpadaka ne zadovoljava. Otpaci se slobodno istovaruju na površini odlagališta, često se pale, a dolazi i do samozapaljenja zbog čega se na odlagalištu povremeno pojavljuje vatra, vjetar raznosi smrdljivi dim. Ogromne količine otpadaka s ostacima hrane pogodne su za prisustvo i razmnožavanje različitih glodavaca, insekata i ptica koje dolaze i povremeno odlaze s deponije i na taj način mogu raznositi zarazu na širi prostor. Lagani otpaci se vjetrom nekontrolirano raznose s deponije.

Ovako je donekle, odnosno provizorno, riješeno pitanje uklanjanja kućnih, uličnih, glomaznih i industrijskih otpadaka i građevinske šute, premda treba sadašnji sustav odlaganja smatrati kao neodrživu improvizaciju kako po pitanju tehnologije tako i po pitanju kapaciteta.

Neriješeno pitanje odlagališta predstavlja vrlo ozbiljan higijensko-sanitarni, epidemiološki i urbanistički problem Općine Sveta Marija.

Sve su to neupitni razlozi da se ovo odlagalište sanira sukladno rješenju Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja o sanaciji i konačnom zatvaranju odlagališta (Ur. broj: 531-05/01-JM-02-9, od 7.8.2002.) i konačno dovede na onu razinu koja neće predstavljati opasnost po okoliš. Najbitnija kvaliteta sanitarnog odlagališta u odnosu na sadašnje nekontrolirano odlaganje je u tome da se korištenjem odgovarajućih tehnoloških procesa i sanitarnih mjera obavlja trajna zaštita okoliša od onečišćenja voda, tla i zraka.

Za prognozu budućih količina i sastavka otpadaka valja uzeti u obzir slijedeće kriterije:

- podaci o kretanju broja stanovništva i prognoza,
- podaci o stanovništvu uključenom u odluku o obaveznom odvozu otpadaka i
- trendovi povećanja količine otpadaka po stanovniku.

Velika nepoznanica je budući obujam recikliranja otpadaka. Ukoliko dođe do recikliranja u većem obujmu opterećenje deponije biti će odgovarajuće smanjeno.

Uvažavajući zakonske odredbe, po kojima jedinice lokalne samouprave organiziraju postupanje s komunalnim otpadom, te sukladno tome i osiguravaju sredstva u proračunu za tu namjenu, Općina bi slijedom ponajprije zakonskih odredbi morala organizirati mjere postupanja s otpadom koje po gospodarskim načelima i načelima zaštite okoliša podrazumijevaju: skupljanje, skladištenje, obrađivanje, odlaganje, uvoz, izvoz i prevoz otpada, zatvaranje i saniranje građevina namijenjenih odlaganju otpada i drugih otpadom onečišćenih površina.

S obzirom da je cijelo područje Općine Svete Marije vodonosnik, Općina je prirodnim predispozicijama ograničena u pogledu cjelovitog pristupa postupanju s otpadom koji podrazumijeva i odlaganje neobrađenog otpada, skladištenje, obrađivanje i dr. Nužno je da u cilju rješavanja problematike zbrinjavanja otpada Općina organizira prikupljanje otpada, odvoz komunalnog i glomaznog otpada na odlagalište izvan njenog teritorija, a sva postojeća odlagališta, sukladno propisima, zatvori i sanira.

Sukladno važećim zakonima, problem zbrinjavanja otpada potrebno je riješiti do propisanog roka, ali uvažavajući mogućnosti Općine (financijske, prostorne, kadrovske...) problem treba rješavati postupno.

Zaključak je da postojeće stanje treba unaprijediti prioritonom uspostavom organiziranog prikupljanja i odvoza otpada s odlaganjem izvan granica Općine.

Ovim Planom se ukazuje na svrhovitost, gospodarsku i ekološku opravdanost uspostavi zajedničkog koncepta zbrinjavanja otpada za sve gradove i općine na razini Županije.

Mjere za provođenje planskih postavki o zbrinjavanju otpada:

- Potrebno je izbjegavati i smanjivati nastajanje otpada.
- Svako domaćinstvo treba prikupljati komunalni otpad u tipizirane posude za otpad (kante, kontejnere, vreće).
- Potrebno je postaviti na preglednom mjestu osiguranom za nesmetan kolni i pješački promet kante/kontejnere za prihvat vrijednih frakcija otpada (staklo, papir).
- Veći gospodarski subjekti, u cilju smanjenja vizualne degradacije okoliša trebaju osigurati prostor za smještaj kontejnera ograđen zelenilom.
- Upravno tijelo Općine dužno je voditi očevidnik o prikupljenim količinama komunalnog otpada, te na propisan način i u propisanom roku podatke dostavljati Uredu državne uprave u Međimurskoj županiji – Službi za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Čakovec.
- Povremeno (prema ukazanoj potrebi) treba organizirati prikupljanje i odvoz glomaznog otpada.
- Obzirom da je cijelo područje Općine na vodonosniku, kojeg treba prioritono čuvati, lokaciju za odlaganje otpada Općina treba riješiti dogovorom s drugim jedinicama lokalne samouprave.
- Proizvođači tehnološkog otpada dužni su skupljati ga i predati ovlaštenim sakupljačima i obrađivačima, voditi prateću dokumentaciju koju treba na propisan način i u propisanom roku dostavljati Uredu državne uprave u Međimurskoj županiji – Službi za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Čakovec.
- Lokaciju za završnu obradu tehnološkog otpada treba riješiti dogovorom s drugim jedinicama lokalne samouprave.
- Potrebno je sanirati divlja odlagališta otpada i otpadom onečišćene površine.
- Općina treba restriktivnim i poticajnim mjerama onemogućiti divlje odlaganje otpada.
- Odluku o komunalnom redu i Odluku o odvodnji treba dosljedno provoditi.

3.7. Sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš

Prostorno planiranje je jedan od značajnijih instrumenata zaštite okoliša; pravilno planiranje i usmjeravanje ukupnih aktivnosti na određenom prostoru bitno smanjuje nepovoljne utjecaje na okoliš, odnosno pospješuje njegovo unapređenje.

Plan se bavi korištenjem prostora, gospodarenjem prostorom, razvojem u prostoru, zaštitom i očuvanjem prostora. Čitav Plan je prožet brigom o okolišu i usmjeren na smanjivanje postojećih, odnosno sprječavanje budućih nepovoljnih utjecaja na okoliš.

3 - PLAN

Neki zahvati i neke građevine na području Općine koji vrše ili bi mogli vršiti značajan (nepovoljan) utjecaj na okoliš su:

- buduća radna zona,
- kapitalni infrastrukturni sustavi (naftovod, dalekovod 400kV) – havarija, emisija,
- budući športsko-rekreacijski centar – ugroženi okoliš,
- općenito građevine koje proizvode ili u svojem proizvodnom procesu koriste opasne tvari – strogo se trebaju pridržavati zakona i propisa,
- farme većeg kapaciteta,
- postojeće odlagalište komunalnog otpada (do sanacije).

Prostor treba planirati i koristiti tako da se u njemu osigurava življenje i gospodarski razvoj uz istovremenu brigu za trajno očuvanje razvojnih potencijala.

Stoga je potrebno:

- trajno očuvati izvornost, biološku raznolikost i ekološku stabilnost,
- očuvati kakvoću žive i nežive prirode, te racionalno koristiti prirodna dobra,
- očuvati i obnavljati kulturne i estetske vrijednosti krajolika, unaprijediti stanje okoliša i osiguravati bolje uvjete života.

Nepovoljne utjecaje na okoliš treba pratiti, sprječavati, ograničavati i uklanjati. Da bi se moglo kontinuirano i kvalitetno pratiti stanje okoliša i poduzimati pravovremene mjere za unapređivanje stanja poželjno je izraditi *Izješće o stanju okoliša* (inventarizirati i ustanoviti postojeće stanje) i *Program zaštite okoliša*.

Gospodarski subjekti koji postupaju s opasnim tvarima dužni su izraditi *Operativne planove intervencija u zaštiti okoliša*. Općina je dužna izraditi *Plan intervencija u zaštiti okoliša*.

Ovaj Prostorni plan utvrđuje ciljeve i interese koji se na području obuhvata trebaju ostvariti vodeći računa da korištenje prostora osigura sanaciju, zaštitu i unapređenje stanja okoliša.

U procesu planiranja uz zaštitu okoliša, u svezi sa svim budućim aktivnostima, utvrđuju se mjere zaštite od utjecaja do sada korištenih građevina, te mjere za zaštitu tla, vode, zraka, biljnog i životinjskog svijeta, krajolika, kulturnih i prostornih vrijednosti od svih vidova već prisutnog i eventualnog budućeg onečišćenja.

U procesu izrade Plana procijenjeno je da na području Općine posebnu brigu i pozornost zahtijevaju područja vodonosnika, vodotoci, šume i kvalitetno tlo.

Ovaj temeljni stav ugrađen je u smjernice Plana za razvoj naselja, komunalne infrastrukture, poljoprivredne proizvodnje, šumarstva i gospodarskog razvoja, a posebno je naglašen u rješavanju problematike gospodarenja i zbrinjavanja otpada, te u odnosu prema zaštiti kulturne i prirodne baštine kao posebnih vrijednosti ovog prostora.

Pored ovih općenitih stavova i opredjeljenja, potrebno je naglasiti specifičnosti i zaštitu svakog pojedinog segmenta okoliša i sprječavanje nepovoljnih utjecaja na svakog pojedinačno.

Vode

Čitavo područje Općine je vodonosnik, tj. rezervat podzemne pitke vode od strateškog značaja za Državu i Županiju. To područje je pod velikim utjecajem ljudskih aktivnosti, tj. izloženo je brojnim negativnim utjecajima. Septičke jame, gnojnice i crne jame, procjedne otpadne vode (osobito s poljoprivrednih površina) direktni su zagađivači. Porastom standarda i razvojem gospodarstva doći će do još veće potrošnje vode i povećanja količine otpadnih voda različitog sastava.

Nužno je osigurati maksimalnu zaštitu vodonosnika kroz slijedeće mjere i aktivnosti:

- radi smanjenja količine nitrata u vodi poljoprivrednu proizvodnju na području vodonosnika treba prilagoditi uvjetima zaštite (npr. kontrola upotrebe količine i vrste zaštitnih sredstava, orijentacija na proizvodnju zdrave hrane),
- započeti aktivnosti na rješavanju odvodnje oborinskih i otpadnih voda naselja,
- riješiti odvodnju i zbrinjavanje otpadnih voda gospodarskih subjekata, a posebice farmi (identifikacija zagađivača, njihovo uklanjanje ili provođenje zaštitnih mjera s naglaskom na dugoročno rješavanje problema gradnjom uređaja za pročišćavanje otpadnih voda i/ili uvođenjem "čiste" tehnologije u proizvodne procese),
- svi proizvodni i drugi gospodarski subjekti, postojeći i budući, koji ispuštaju onečišćene otpadne vode u sustav javne odvodnje ili u septičke jame, obvezni su izvršiti predtretmane otpadnih voda,
- pojedinačne građevine za stalno i povremeno stanovanje trebaju imati izgrađene propisne septičke jame, a kroz službe komunalnih redara treba identificirati domaćinstva-zagađivače koji upuštaju otpadne vode u potoke i kanale za odvodnju oborinskih voda,
- ukloniti divlja odlagališta otpada i spriječiti nastajanje novih, te se u potpunosti uključiti u sustav organiziranog prikupljanja, odvoza i deponiranja otpada.

Prema *Uredbi o kategorizaciji vodotoka* vodotok rijeke Drave je II. kategorije. Budući da su ti vodotoci posredno ili neposredno recipijenti otpadnih sanitarnih, tehnoloških i oborinskih voda, treba svim navedenim mjerama spriječiti unošenje štetnih i opasnih tvari u vodotoke, prioritetno uvesti nadzor nad onečišćivačima, te uspostaviti, odnosno unaprijediti sustav praćenja kvalitete voda kako bi se osigurala postojeća ili postigla propisana kvaliteta voda.

Prije upuštanja otpadnih voda u vodotoke iste moraju proći propisani tretman pročišćavanja za II. kategoriju vodotoka.

Poseban naglasak se stavlja na zaštitu vodnih ekosustava, tj. vodnog krajolika - šireg vegetacijskog pojasa uz rijeke i potoke. Sa stanovišta zaštite okoliša potrebno je preispitati svaki namjeravani zahvat unutar tog pojasa.

Ne preporuča se pretvaranje vlažnih livada u njive i oranice, jer materijalna dobit ostvarena na njima premalena je da bi opravdala gubitak vlažnog staništa i prirodne ravnoteže.

Izradom *Prostornog plana područja posebnih obilježja rijeke Mure i Drave* dobit će se usmjerenja za zaštitu i gospodarenje prostorom uz rijeku Muru i Dravu.

Šume

Šumski fond na prostoru Općine Sveta Marija nije podložan smanjivanju, ali ipak osnovna zadaća treba biti očuvanje postojećeg stanja uz stalno poduzimanje mjera za poboljšanje.

Potrebno je provoditi zajedničku politiku gospodarenja državnim i privatnim šumama, te sukladno tome korištenje privatnih šuma uskladiti s postojećim osnovama gospodarenja državnim šumama kroz *Programe gospodarenja privatnim šumama*. Državnim šumama se gospodari po pravilima struke, dok se u privatnima uglavnom gospodari prema potrebama.

Ovim Planom se posebno ukazuje na potrebu zabrane krčenja privatnih šumskih prostora, šumaraka i živica sa ciljem prenamjene prostora. Poželjno je pošumljavanje slijedećih površina u Općini:

- nekvalitetno poljoprivredno zemljište nižih razreda i "mozaik" tla,
- predjeli uz potoke,
- područja uz gospodarske zone,
- pogodne terene u inundacijskom pojasu,
- sanacija odlagališta otpada.

Tlo

Zaštita tla od onečišćavanja mora se provoditi u funkciji zaštite poljoprivrednog zemljišta i posredno vodonosnika, čime se štiti zdravlje ljudi, životinjskog i biljnog svijeta. U tu je svrhu potrebno racionalno koristiti zaštitna sredstva u poljoprivredi, a posebno se preporuča proizvodnja zdrave hrane bez upotrebe štetnih sredstava, uz savjetodavnu stručnu pomoć i nadzor. Preporuča se zapuštene poljoprivredne površine privesti poljoprivrednoj proizvodnji. Zakon zabranjuje prenamjenu vrijednog obradivog zemljišta u nepoljoprivredno, a posebice u građevne svrhe.

Tlo se onečišćuje i neriješenom odvodnjom i neprimjerenim odlaganjem otpada, te u tom smislu važe iste mjere zaštite kao i za vodonosnik.

Zrak

Kakvoća zraka na području Općine zasad nije značajnije ugrožena. Na manja onečišćenja su utjecali promet, ložišta na kruta i tekuća goriva, šljunčara. Potrebno je ložišta na kruta i tekuća goriva koristiti racionalno i upotrebljavati goriva s dozvoljenim postotkom sumpora.

U gospodarskim zonama i u zonama mješovite namjene dozvoljava se gradnja onih građevina koji, ako zagađuju zrak, imaju u svom tehnološkom procesu uređaje za pročišćavanje zraka, sukladno *Zakonu o zaštiti zraka*.

U tehnologiji eksploatacije šljunka treba voditi računa o smanjenju zagađenja zraka prašinom i bukom. Osobito se to odnosi na transport šljunka.

3 - PLAN

Provedbenim odredbama Plana definirani su osnovni uvjeti gradnje koji štite ostali prostor od eventualnih zagađivača zraka (npr. zaštitne udaljenosti od stambenih zona).

Nadalje, potrebno je uspostaviti područne mreže za praćenje kakvoće zraka.

Buka

Područje Općine zasad nije ozbiljnije ugroženo bukom.

Krajobraz

Po prirodnim elementima i vrijednostima područje Općine je vrlo zanimljivo i bogato.

Karakteristična prirodna obilježja treba sačuvati, pogotovo autohtono raslinje. Dužnost je zaštititi prirodnu baštinu neovisno o tome što izuzetno vrijedni predjeli krajobraza nisu proglašeni kao zaštićeni dijelovi prirode.

Gospodarski razvoj, promjena načina života, povećanje stupnja urbaniziranosti, mogli bi narušiti kvalitetu krajolika. Iz tog razloga potrebno je spriječiti:

- unošenje tehnologija koje izazivaju nepovoljne učinke na okoliš,
- prolaz infrastrukturnih koridora kojima bi se ugrozile šume, vrijedno poljoprivredno zemljište, struktura i identitet naselja,
- gradnju vikendica na zaštićenim područjima izvan građevinskih područja,
- gradnju građevina koje bi svojim gabaritom, načinom oblikovanja, položajem mogle narušiti strukturu naselja i ruralnu graditeljsku baštinu.

Graditeljska baština

Za buduće oblikovanje naselja trebalo bi unaprijediti svijest o vrijednosti postojećih prostora, te pažljivo i odmjereno planirati novu gradnju (novim i suvremenim materijalima, značajkama i idejama) tako da ista bude uravnotežena s već postojećom kvalitetnom gradnjom i da čini kontinuitet u razvoju i oblikovanju naselja i šireg područja.

Sustav obnove i revitalizacije kulturno-povijesne baštine treba razraditi i uspostaviti ga na način da bude učinkovit. Taj cilj moguće je postići propisivanjem oblikovnih smjernica u planovima užeg područja, izradom posebnih studija, projekata i programa, ali i učinkovitom kontrolom buduće gradnje.

U obnovi i revitalizaciji graditeljske i kulturne baštine nužna je prisutnost i poštivanje mjera i uvjeta koje propisuju odgovarajuće stručne službe.

Prirodna baština

3 - PLAN

Za Značajni krajobraz rijeke Mure i Drave potrebno je osigurati poštivanje odredbi *Zakona o zaštiti prirode*, te sve aktivnosti provoditi u suradnji s javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Međimurske županije.

Za biljne i životinjske vrste čija brojnost opada, staništa nestaju (kockavica) ili im prijete izumiranje potrebno je odrediti mjere zaštite i očuvanja, te educirati lokalno stanovništvo o aktivnostima kojima se narušava kvaliteta pojedinih dijelova okoliša.

U svrhu zaštite prirode potrebno je izdvojiti i druge vrijedne dijelove okoliša kao što su specifični biotopi, rijetki ili stari primjerci ili skupine stabala i sl. Potrebno je također educirati širu lokalnu zajednicu (npr. kroz različite izlete u prirodi, seminare, itd.) o vrijednostima i značajkama prirodne baštine na ovom području.

Provođenje dokumenata *Lovnogospodarske osnove za otvorena zajednička lovišta* i *Programa zaštite divljači za površine izvan lovišta* značajno doprinosi brizi o divljači i njihovim staništima, osjetljivom ekosustavu, danas sve više ugroženom.

Način, uvjete i mjere korištenja prostora (bilo to zaštitna, razvojna ili kombinirana namjena) treba utvrditi na osnovi jasnih programa (ciljeva, projekcija, želja i mogućnosti) lokalne sredine, a uz puno uvažavanje ocjene struke. Dužnost je štiti krajobraznu i biološku raznolikost, neovisno o tome da li je pojedini dio proglašen zaštićenim dijelom prirode.

Značajna unapređenja u sprječavanju nepovoljnih utjecaja na okoliš mogu se postići malim zahvatima i pomacima, mjerama bolje organiziranosti subjekata unutar svojih područja nadležnosti i unutar lokalnih zajednica. Takve mjere, ako se sustavno provode i podupiru imaju strategijsko značenje i dugoročne učinke. Naglasak se stavlja na subjekte koji na bilo koji način koriste prostor kao resurs i svojom djelatnošću vrše utjecaj na okoliš.

Mjere racionalnog korištenja prostora, zaštite okoliša i zaštite prirodne i graditeljske baštine postižu svoju operativnu učinkovitost provedbom zakonskih propisa kojima se regulira zaštita prostora i okoliša: *Zakon o prostornom uređenju*, *Zakon o zaštiti okoliša*, *Zakon o otpadu*, *Zakon o zaštiti zraka*, *Zakon o zaštiti od buke*, *Zakon o vodama*, *Zakon o šumama*, *Zakon o poljoprivrednom zemljištu*, *Zakon o zaštiti prirode*, *Zakon o zaštiti kulturnih dobara*, *Pravilnik o procjeni utjecaja na okoliš*, te odgovarajući podzakonski akti.

Osim zakona, osnovni dokument namjene i korištenja, uređenja i zaštite područja Općine, a kojeg se također treba dosljedno pridržavati je ovaj Prostorni plan.